

MUZIEJINIŲ VERTYBIŲ, BIBLIOTEKOS, AUDIOTEKOS, VIDEOTEKOS, FOTOTEKOS IR ARCHYVO VERTYBIŲ SKAITMENINIMO, SKAITMENINIO TURINIO SAUGOJIMO IR APSKAITOS NUOSTATAI (PAVYZDYS)

Bendrosios nuostatos

1. Muziejinių vertybių, bibliotekos, audiotekos, videotekos, fototekos, archyvo ir kitų vertybių (toliau – kultūros paveldo objektai; objektai) skaitmeninimo, skaitmeninių bylų saugojimo ir apskaitos nuostatų (toliau – Skaitmeninimo nuostatai) tikslas – nustatyti tvarką, kuria vadovaudamiesi muziejaus darbuotojai skaitmenina muziejuje saugomus kultūros paveldo objektus, kuria, archyvuoja, saugo ir viešina skaitmeninį turinį.
2. Skaitmeninimo nuostatai parengti vadovaujantis Lietuvos Respublikos muziejų įstatymu, Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2010 m. sausio 7 d. įsakymu Nr. JV-6 „Dėl skaitmeninio turinio kūrimo, saugojimo ir prieigos standartų ir norminių dokumentų sąrašų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2011 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. JV-675 „Dėl Lietuvos integralios muziejų informacinės sistemos LIMIS diegimo nacionaliniuose ir respublikiniuose muziejuose“, Lietuvos integralios muziejų informacinės sistemos nuostatų aktuali redakcija, kitais teisės aktais, susijusiais su muziejuose kaupiamų ir saugomų kultūros paveldo objektų apskaita, skaitmeninimu ir sklaidai skirtos informacijos viešinimu.
3. Kultūros paveldo objektų skaitmeninimo tikslas – suformuoti muziejuje kaupiamų ir saugomų kultūros paveldo objektų skaitmeninių bylų ir metaduomenų archyvą, sklaidai skirtą informaciją padaryti prieinamą visuomenei, tinkamą naudoti muziejuje vykdant ekspozicinę, parodinę, edukacinę, leidybinę veiklą, pristatant muziejaus kultūros paveldo objektus interneto leidiniuose, teikiant informaciją Lietuvos integraliai bibliotekų informacinei sistemai (LIBIS), aprašant šiuos objektus Lietuvos integralioje muziejų informacinėje sistemoje (LIMIS), dalyvaujant nacionaliniuose ir tarptautiniuose kultūros paveldo objektų skaitmeninimo, skaitmeninio turinio kūrimo ir sklaidos, pakartotinio naudojimo projektuose, teikiant elektronines ir kitas paslaugas visuomenei.

Kultūros paveldo objektų skaitmeninimo dalyviai, jų funkcijos ir atsakomybė

4. Muziejuje saugomų kultūros paveldo objektų skaitmeninimo veiklose dalyvauja:
 - Muziejaus direktoriaus įsakymu už kultūros paveldo skaitmeninimą muziejuje paskirtas atsakingas darbuotojas, kuris vykdo šias veiklas:
 - organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja skaitmeninimo veiklas muziejuje;
 - rengia perspektyvinius muziejuje saugomų kultūros paveldo objektų skaitmeninimo planus.
 - Darbuotojas(-ai), muziejaus direktoriaus įsakymu turintys teisę tvirtinti LIMIS pateiktus duomenis apie muziejuje saugomus kultūros paveldo objektus
 - Darbuotojas(-ai), atsakingas(-i) už rinkinių, kitų kultūros paveldo objektų saugojimą, tyrinėjimą, apskaitą. Jie atlieka šį darbą:

- organizuoja jų materialinei atsakomybei priskirtų fondų, rinkinių, kolekcijų, skaitmeninimo veiklas;
- suderinę su muziejaus vyr. rinkinių kuratoriumi ir / arba muziejaus struktūrinių padalinių vadovais (pvz., Bibliotekos, Archyvo, Skaitmeninimo skyriaus ir kt.), atsižvelgdami į muziejuje, Lietuvoje patvirtintus kultūros paveldo skaitmeninimo prioritetus, rengia ir teikia skyriaus vedėjui (*arba muziejaus direktoriui, Tarybai*) tvirtinti metinius kultūros paveldo objektų skaitmeninimo planus bei skaitmeninimo ataskaitas (*esant reikalui, planai rengiami ir už jų vykdymą atsiskaitoma kas mėnesį arba kas ketvirtį*);
- atrenka ir paruošia kultūros paveldo objektus ir kitas vertybes fotografavimui, skenavimui, pervedimui iš analoginių laikmenų į skaitmeninį formatą;
- tais atvejais, kai kultūros paveldo objektus reikia skenuoti, fotografuoti, iš analoginių laikmenų pervesti į skaitmeninį formatą ne jų nuolatinio saugojimo patalpose, šiuos objektus skaitmenintojams perduoda pagal kultūros paveldo objektų judėjimo muziejuje ar kitus perdavimo laikinai saugoti aktus ir juos suformuoja;
- nurodo fotografams, skenuotojams ir kitiems skaitmeninių bylų kūrėjams svarbiausias į skaitmeninimo planus įtrauktų kultūros paveldo objektų ypatybes (trapumas, jautrumas, būtinų sukurti skaitmeninių vaizdų skaičius ir kt. (pvz. aversas, reversas, puslapių skaičius, detalių išryškinimas, atskirai sukuriamos ant objektų esančių įrašų ir kitų ženklų skaitmeninės bylos ir t. t.), kurios turi reikšmės skaitmeninimo procesui ir apimčiai;
- kontroliuoja, kad skaitmeninių bylų pavadinimai būtų kuriami pagal muziejuje patvirtintą tvarką;
- sukūrus skaitmenines bylas, tinkamai įforminti kultūros paveldo objektų judėjimo muziejuje arba kitus reikalingus apskaitos dokumentus ir skaitmenintus objektus grąžina į jų nuolatinio saugojimo vietas;
- registruoja skaitmenintus kultūros paveldo objektus;
- vykdo sukurtų skaitmeninių bylų apskaitą.
- Skaitmenintojai (jiems priskiriami fotografai, skenuotojai, darbuotojai, pervedantys duomenis iš analoginių laikmenų į elektronines, skaitmeninių vaizdų tvarkytojai, metaduomenų kūrėjai, darbuotojai, tvirtinantys kultūros paveldo objektų aprašus informacinėje sistemoje). Jie vykdo šias veiklas:
 - pagal galiojančius standartus, rekomendacijas skaitmenina muziejuje saugomus kultūros paveldo objektus;
 - sukuria skaitmenintų kultūros paveldo objektų originalias, išvestines ir, esant reikalui, sklaidai skirtas skaitmenines bylas bei suteikia joms pavadinimus ir pateikia skaitmenines bylas tolimesniam jų saugojimui;
 - atsako už skaitmeninių bylų kokybę, atitikimą galiojantiems standartams ir rekomendacijoms;
 - grąžina skaitmenintus kultūros paveldo objektus muziejaus darbuotojams, kurių materialinei atsakomybei jie yra perduoti, nurodydami sukurtų skaitmeninių bylų kiekį ir pavadinimus;
 - informacinėje sistemoje aprašo muziejuje saugomus kultūros paveldo objektus (sukuria jų metaduomenis), sklaidai skirtą informaciją paviešina;

- tvirtina informacinėse sistemose pateiktą skaitmeninį turinį (metaduomenis ir su jais susietas aprašytus kultūros paveldo objektus identifikuojančias bei kitas skaitmenines bylas);
- integruoja sklaidai skirtą skaitmeninį turinį į nacionalinę ir tarptautinę kultūros paveldo virtualią erdvę;
- Sistemos / muziejaus serverių / išorinių laikmenų administratorius. Jis yra atsakingas:
 - už duomenų ilgalaikį išsaugojimą ir saugumą;
 - administruoja muziejuje kaupiamus kultūros paveldo objektų elektroninius katalogus, rūpinasi, kad jų struktūra atitiktų muziejuje saugomų kultūros paveldo objektų fondų, rinkinių, kolekcijų struktūrą;
 - perkelia skaitmenines bylas ir jų kopijas iš laikino saugojimo duomenų talpyklų į ilgalaikes;
 - ne rečiau kaip kartą per du metus peržiūri muziejuje saugomas skaitmenines bylas ir ne rečiau kaip kartą per penkerius metus jas perrašo į naujas laikmenas;
 - vykdo skaitmenintų kultūros paveldo objektų skaitmeninių bylų apskaitą.

Bendrieji muziejaus kultūros paveldo objektų skaitmeninimo reikalavimai

5. Skaitmeninimo proceso metu sukurtas kultūros paveldo objekto skaitmeninis vaizdas turi kiek įmanoma geriau atspindėti skaitmeninto objekto tikrąjį vaizdą. Jei dėl objekto specifinio dydžio ar kitų priežasčių negalima sukurti skaitmeninio vaizdo (fotografuoti ar skenuoti paties objekto), tada, kaupiant skaitmeninių vaizdų archyvą, reikia naudoti muziejuje turimą anksčiau darytą jo skaitmeninę kopiją, skaidrę, negatyvą, pozityvą ar kitą fotodokumentą, kuriame užfiksuotas geriausias objekto vaizdas. Šiuo atveju pirmenybė teikiama negatyvams, nes jie turi savybę geriau išsaugoti atspalvių ir spalvų tipus.
6. Dvipusio ar trimačio objekto skaitmeniniai vaizdai turi atspindėti objektą iš visų pusių;
7. Fotografuojant, skenuojant objektus, turi būti sukuriama ir ant objektų esančių signatūrų, įrašų bei kitų savarbių detalių fragmentų skaitmeniniai vaizdai.
8. Kultūros paveldo objektai skaitmeninami pasirenkant 300–600 DPI (priklausomai nuo to, kokia kompiuterine ir fotoįranga yra skaitmeninis vaizdas kuriamas bei koks yra objekto dydis). Skaidrės ir negatyvai skaitmeninami renkant 1200–2400 DPI. Kai skaitmeninant objektą reikia sukurti keletą skaitmeninių bylų, kiekvienam iš jų gali būti pasirenkama skirtinga, t. y. labiausiai skaitmeninamo objekto turinį atitinkanti skaitmeninimo raiška (pvz., atviruko aversas – 600 DPI, reversas – 300 DPI);
9. Kultūros paveldo objektai skaitmeninami šiam darbui skirta, tinkamai pagal jo tipą parinkta ir sukalibruota įranga^[1].

Skaitmeninių vaizdų tipai ir jų techniniai parametrai

10. Skaitmeninant kultūros paveldo objektus sukuriama trijų tipų skaitmeniniai vaizdai: originalūs, išvestiniai ir skirti sklaidai.
11. Originalus skaitmeninis vaizdas – nekoreguotas objekto ar jo atvaizdo (skenuojant negatyvą, pozityvą, kt.) skaitmeninis vaizdas, skirtas archyvimui bei išvestinio archyvinio skaitmeninio vaizdo sukūrimui. Šis skaitmeninis vaizdas turi būti išsaugomas neredaguotas. Galimos tik šios

korekcijos: tuščios erdvės aplink objektą suformavimas ir apkirpimas, vaizdo pasukimas / pavertimas, atstatant teisingą objekto orientaciją, šiukšlių, atsiradusių ant objektų skaitmeninimo metu, pašalinimas. Jeigu didelių gabaritų objektai buvo skenuojami dalimis, išsaugomi visi atskiri skenuoti objekto vaizdai ir padaromas vientisas iš tų vaizdų sujungtas failas, skirtas išvestiniams vaizdams kurti, siekiant išvengti objekto pakartotinio skenavimo. Skenuojant ir fotografuojant objektus šalia jų gali būti dedama nustatyto standarto liniuotė masteliui nustatyti ir nustatyto standarto spalvų paletė. Šiuos įrankius reikia padėti taip, kad jie būtų lygiagretūs kuriai nors kultūros paveldo objekto kraštinei ir būtų kuo arčiau objekto, bet neužstotų objekto dalių ir nebūtų pakišti po objektu.

- Skeneriu sukurtos originalios skaitmeninės bylos parametrai:
 - formatas – TIF;
 - kompresija – nekompresuota;
 - skiriamoji geba – nuo 300 dpi (skiriamoji geba nustatoma atskiru nurodymu, atsižvelgus į objekto tipą, formą, dydį ir kt. požymius);
 - spalvinis gylis – maksimali skenerio reikšmė (nuo 8 bitų 1 spalvos kanalui);
 - spalvinė erdvė – Adobe RGB (1998) arba originalus skenerio spalvinis profilis.
- Fotoaparatu sukurtos originalios skaitmeninės bylos parametrai:
 - formatas – RAW;
 - kompresija – nekompresuota;
 - skiriamoji geba – 300 dpi;
 - spalvinė erdvė – maksimaliai didelė (Adobe RGB);
 - spalvinis gylis – maksimali fotoaparato reikšmė (12–16 bitų);
 - Fotoaparatu sukurtų RAW formatų galimi failo vardo plėtinių variantai: .3fr (Hasselblad); .ari (ARRIFLEX); .arw, .srw, .sr2 (Sony); .bay (Casio); .crw, .cr2 (Canon); .cap, .iiq, .eip (phase_One); .dcs, .dcr, .drf, .k25, .kdc (Kodak); .dng (Adobe); .erf (Epson); .fff (Imacon); .mef (Mamiya); .mos-(leaf); .mrw (Minolta); .nef, .nrw (Nikon); .orf (Olympus); .ptx, .pef (Pentax); .pxn (Logitech); .R3D (RED); .raf (Fuji); .raw, .rw2 (Panasonic); .raw, .rwl, .dng (Leica); .rwz (Rawzor); .x3f (Sigma).

12. Išvestiniai archyviniai vaizdai – apdoroti, archyvavimui skirti originalūs skaitmeniniai vaizdai, labiausiai atitinkantys skaitmeninto objekto tikrąjį vaizdą. Iš jų kuriami sklaidai ir kitiems tikslams skirti skaitmeniniai objektų vaizdai. Iš išvestinių skaitmeninių vaizdų formuojamas muziejaus kultūros paveldo objektų skaitmeninių vaizdų archyvas. Išvestinis archyvinis skaitmeninis vaizdas kaip vienas iš kontrolinių kultūros paveldo objekto skaitmeninių vaizdų naudojamas informacijai apie kultūros paveldo objektą atkurti tuo atveju, jei kultūros paveldo objektas (originalas) dingo, sunyko ar kitais būdais buvo prarastas. Išvestinis archyvinis skaitmeninis vaizdas būna originalaus skaitmeninio vaizdo kopija tuo atveju, jei skaitmeninio vaizdo koreguoti nereikia. Išvestiniame archyvavimui skirtame skaitmeniniame vaizde turi būti išsaugota maksimaliai tiksli informacija apie muziejuje saugomus skaitmenintus kultūros paveldo objektus. Jame neturi likti skaitmeninant susidariusių iškreipimų. Išvestinio archyvavimui skirtas skaitmeninio vaizdo dydis (plotis / aukštis) – originalaus kūrinio dydžio (skenuojant – nustatomas *original size*). Tačiau jei kultūros paveldo objektas yra labai didelis, skaitmeninio vaizdo kaupiamos informacijos rekomenduojamas kiekis – ne daugiau kaip 100 megabaitų. Kuriant išvestinį archyvavimui skirtą skaitmeninį vaizdą redaguojama spalva, ryškumas, kontrastas, šalinami rėmeliai, skaitmeninant atsiradusios dėmės, naudota

pagalbinė informacija (spalvų valdymo įrankiai, numeriai, mastelio nuorodos, fone matomi kiti objektai).

13. Išvestinių skaitmeninių vaizdų parametrai:

13.1. skeneriu arba fotoaparatu sukurtos išvestinės archyvavimui skirtos skaitmeninės bylos parametrai:

- formatas – TIF;
- kompresija – kompresuota (LZW);
- skiriamoji geba – nuo 300 dpi;
- spalvinis gylis – maksimali skenerio / fotoaparato reikšmė (8 bitai 1 spalvos kanalui);
- spalvinė erdvė – Adobe RGB (1998)

14. Sklaidai skirti skaitmeniniai vaizdai daromi iš archyvavimui skirtų išvestinių skaitmeninių vaizdų. Iš jų kuriami skirtingų parametrų skaitmeniniai vaizdai, skirti informacijos sklaidai ir kitoms pakartotinio naudojimo reikmėms.

15. Sklaidai skirtų skaitmeninių vaizdų parametrai:

- skiriamoji geba – 96 dpi;
- spalvinis gylis – 8 bitai;
- nespalvotų nuotraukų (GREYSCALE) pilkumo lygmuo – 8 bitai;
- formatas – JPEG;
- spalvinio profilio sRGB IEC6 1966-2.1 (RGB);
- peržiūros vaizdo plotis / aukštis 800 pikselių (rekomenduojamas dydis);
- failo informacijos apimtis – iki 2MB.

Skaitmeninių bylų saugojimas ir apskaita

16. Muziejaus įsigytų ir sukurtų skaitmeninių bylų ilgalaikiu išsaugojimu rūpinasi Direktorius įsakymu paskirtas atsakingas asmuo.

17. Sukūrus ir apdorojus skaitmenines bylas, jos laikinai (pvz., kol suskaitmeninama visa kultūros paveldo objektų kolekcija, rinkinys, archyvo byla, visos jų dalys, kol vyksta skaitmeninių vaizdų ir kitų skaitmeninių bylų apdorojimas, kol sudaromi skaitmenintų objektų sąrašai ir kt.) saugomi skaitmenintojo darbo kompiuteryje arba išoriniame kietajame diske.

18. Skaitmeninės bylos saugojimo laikmenose grupuojamos į atskirus aplankus (katalogus) pagal skaitmenintų objektų rinkinius, fondus, kolekcijas, kt. bendrus požymius. Originaliems, išvestiniams archyviniams ir sklaidai skirtiems vaizdams, vaizdo-garso, garso ir kt. skaitmeninėms byloms sukuriama atskiri katalogai.

19. Užbaigus tvarkyti skaitmenines bylas, jos perduodamos sistemos administratoriui ar kitam muziejaus darbuotojui, atsakingam už skaitmeninio turinio katalogų tvarkymą ir ilgalaikį saugojimą, nurodant:

- iš kokio muziejaus rinkinio, archyvo fondo ar kolekcijos yra perduodamos skaitmeninės bylos;
- kiek yra suskaitmeninta objektų,
- kiek yra skaitmeninių bylų;
- skaitmeninimo data.

20. Sistemos administratorius ar kitas už skaitmeninio turinio tvarkymą ir ilgalaikį saugojimą atsakingas muziejaus darbuotojas gautas skaitmenines bylas įkelia (nukopijuoja) į ilgalaikiam

skaitmeninio turinio saugojimui duomenų talpyklose pagal muziejaus rinkinių, archyvo fondų, kolekcijų ir kt. vertybių apskaitos struktūrą sukurtus katalogus.

21. Užbaigus skaitmeninio turinio perkėlimą į ilgalaikiam saugojimui skirtas duomenų sugykas ir įsitikinus, kad nėra struktūros, numeracijos ir kitų klaidų, duomenys iš laikinų duomenų saugyklų ištrinami.
22. Anksčiau į kompiuterines laikmenas (CD/DVD) įrašyti duomenys, esant galimybei, turi būti perkelti į muziejaus ilgalaikio saugojimo duomenų talpyklas. Kopijavimo metu duomenys adaptuojami pagal naujas atitinkamų programų versijas.
23. Už ilgalaikį skaitmeninių vaizdų saugojimą duomenų talpyklose, testavimą yra atsakingas sistemos administratorius ar kitas už šias veiklas muziejaus direktoriaus įsakymu paskirtas darbuotojas. Kitiems kaupiamo skaitmeninio turinio naudotojams atitinkamai pagal jų pareigybės yra suteikiamos tik informacijos nuskaitymo ir / arba kopijavimo, ir / arba susiejimo su informacinėse sistemose aprašomų kultūros paveldo objektų metaduomenimis teisės.
24. Visas ilgalaikio saugojimo duomenų talpyklose esantis kultūros paveldo skaitmeninis turinys turi būti nustatytu periodiškumu perkopijuojamas į rezervinio kopijavimo talpyklą, fiziškai nutolusią nuo ilgalaikio saugojimo pagrindinės duomenų talpyklos.
25. Skaitmeninės bylos ir jų saugojimo laikmenos arba nuorodos į katalogą ilgalaikio saugojimo duomenų talpykloje turi būti registruojamos. Jų apskaitą vykdo sistemos administratorius arba kitas už šią veiklą muziejaus direktoriaus įsakymu paskirtas darbuotojas.
26. Skaitmeninės bylos registruojamos vieningoje el. apskaitos knygoje. Registruojant suskaitmenines bylas, nurodoma:
 - skaitmeninto objekto priklausomybė (fondui, rinkiniui, kolekcijai, archyvui, bibliotekai, fototekai, audiotekai);
 - skaitmeninto objekto pirminės apskaitos / apskaitos numeris;
 - objekto tipas;
 - skaitmeninių bylų kiekis;
 - nuoroda į skaitmeninių bylų vietą (katalogą) ilgalaikio saugojimo duomenų talpykloje.

Skaitmeninių vaizdų pavadinimų sudarymas

27. Muziejuje saugomų skaitmenintų objektų skaitmeninių vaizdų byloms suteikiamų pavadinimų sudarymo tvarka:
 - skaitmeninams vaizdams (byloms) suteikiami pavadinimai sudaromi taip, kad iš pavadinimo būtų matyti objekto inventorinis numeris: objekto inventoriaus / apskaitos šifras + numerio + taško + bylos pavadinimas, t. y. KJMpm2897.tif (originalios skaitmeninio vaizdo bylos, sukurtos skeneriu, pavadinimas); KJMpm2897.raw (originalios skaitmeninio vaizdo bylos, sukurtos fotokamera, pavadinimas);
 - skaitmeninių bylų pavadinimuose didžiosios ir mažosios raidės rašomos taip, kaip jos yra atvaizduotos muziejaus apskaitos knygoje;
28. Jei objektas yra dvipusis ir tai neatsispindi jo inventoriniame numeryje, arba jei objekto nugarinėje pusėje nėra vaizdo, bet ji yra vertinga kokiais nors ženklais, įrašais, signatūromis ir t. t., tada skaitmeninto objekto originalaus skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimą sudaro: objekto inventorinis ar apskaitos šifras + numeris + brūkšnylis + skaitmeninio atvaizdo eilės numeris iš 4 skaitmenų + failo pavadinimas, p: KJMpm2897-0001.tif (originalaus skaitmeninio vaizdo bylos

(averso) pavadinimas); KJMpm2897-0002.tif (originalaus skaitmeninio vaizdo bylos (reverso) pavadinimas).

29. Jei skaitmenintą objektą sudaro sudedamosios dalys arba jis yra vienas iš komplekto sudedamųjų dalių, jo originalaus skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimą sudarys: objekto inventorinis ar apskaitos šifras + numeris + sudėtinės ar komplekto dalies žymuo „raidė ar skaičius“ skliaustuose + skaitmeninio atvaizdo eilės numeris iš 4 skaitmenų (tik jei yra daugiau nei vienas objekto skaitmeninis atvaizdas) + failo prievardis. Skaitmeninio atvaizdo eilės numeriai suteikiami tokia tvarka: 0001 – pirmo lapo, aversas; 0002 – pirmo lapo reversas; 0003 – antro lapo aversas; 0004 – antro lapo reversas ir t. t. Sukuriamų skaitmeninių bylų pavadinimų pavyzdžiai:

- KJMpm2897(A)-0001.tif (originalaus skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimas (pirmo lapo averso, arba pirmo skaitmeninio atvaizdo);
- KJMpm2897(A)-0002.tif (originalaus skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimas (pirmo lapo reverso, arba antro skaitmeninio atvaizdo);
- KJMpm2897(A)-0003.tif (originalaus skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimas (trečio lapo averso ir t. t.);
- KJMpm2897(B).tif (sekančio objekto iš to paties komplekto, turinčio tik vieną skaitmeninį atvaizdą, originalaus skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimas);
- KJMpm2897(1)-0001.raw (originalaus skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimas (pirmo lapo averso, arba pirmo skaitmeninio atvaizdo);
- KJMpm2897(1)-0002.raw (originalaus skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimas (pirmo lapo reverso, arba antro skaitmeninio atvaizdo);
- KJMpm2897(1)-0003.raw (originalaus skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimas (trečio lapo averso ir t. t.); KJMpm2897(2).raw (sekančio objekto iš to paties komplekto, turinčio tik vieną skaitmeninį atvaizdą, originalaus skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimas).

30. Jei skaitmeninant kultūros paveldo objektą ar kitą vertybę yra poreikis atskirai išskirti jo fragmentus, tokių originalių skaitmeninių vaizdų bylų pavadinimą sudarys: kultūros paveldo objekto inventoriaus ar apskaitos šifras + numeris (+ sudėtinės ar komplekto dalies žymuo „raidė ar skaičius“, jei reikia) + brūkšnys + trumpinys „fragm.“+ apatinis brūkšnys + fragmento eilės numeris + taškas + failo prievardis. Skaitmeninių bylų pavadinimų pavyzdžiai:

- KJMpm2897-fragm_0001.tif (objekto, turinčio vieną skaitmeninį atvaizdą, fragmento originalaus skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimas);
- KJMpm2897(A)-fragm_0001.tif (objekto iš komplekto, turinčio vieną skaitmeninį atvaizdą, fragmento originalaus skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimas);
- KJMpm2897(1)-0001-fragm_0001.tif (objekto, turinčio keletą skaitmeninių atvaizdų (dvipusis dokumentas, žurnalas), fragmento originalaus skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimas).

31. Skaitmenintų objektų išvestinių („I“) skaitmeninių vaizdų bylų pavadinimus sudaro: kultūros paveldo objekto inventoriaus ar apskaitos šifras + numeris + brūkšnys ir „I“ + taškas + failo prievardis. Skaitmeninių bylų pavadinimų pavyzdžiai:

- KJMpm2897-I.tif (išvestinio skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimas);
- KJMpm2897-0002-I.tif (dvipusio objekto, jei tai neatsispindi jo inventoriniame numeryje išvestinio skaitmeninio vaizdo bylos pavadinimas (reverso);

- KJMPM2897(A)-0001-l.tif (objekto, sudaryto iš sudedamųjų dalių (ar komplekto dalies) išvestinio vaizdo failo vardas (pirmo lapo averso, arba pirmo skaitmeninio atvaizdo)
- KJMPM2897(A)-fragm_0001-l.tif (objekto iš komplekto, turinčio vieną skaitmeninį atvaizdą, fragmento išvestinio vaizdo failo vardas);
- KJMPM2897(1)-0001-fragm_0001-l.tif (objekto, turinčio keletą skaitmeninių atvaizdų (dvipusis dokumentas, žurnalas), fragmento išvestinio vaizdo failo vardas).

32. Analogiškai suformuojami ir kitų formatų skaitmeninių bylų pavadinimai, pakeičiant, pvz., plėtinį *.tiff į plėtinį (prievardį) *.jpg . Jei tai yra išvestinis „min“ arba „max“ *.jpg atvaizdas, prieš failo prievardį atitinkamai įterpiamas brūkšnyš ir trumpinys min arba max. Pavadinimų pavyzdžiai:

- jpg (išvestinio *.jpg pilno dydžio vaizdo failo pavadinimas);
- KJMPM2897-min.jpg (išvestinio *.jpg 100×100 pix dydžio vaizdo failo pavadinimas);
- KJMPM2897-max.jpg (išvestinio *.jpg 500×460 pix dydžio vaizdo failo pavadinimas);
- KJMPM2897-0002.jpg (dvipusio objekto, jei tai neatsispindi jo inventoriniame numeryje išvestinio *.jpg pilno dydžio vaizdo (reverso) failo pavadinimas);
- KJMPM2897-0002-min.jpg (dvipusio objekto, jei tai neatsispindi jo inventoriniame numeryje išvestinio *.jpg 100×100 pix dydžio vaizdo (reverso) failo pavadinimas);
- KJMPM2897-0002-max.jpg (dvipusio objekto, jei tai neatsispindi jo inventoriniame numeryje išvestinio *.jpg 500×460 pix dydžio vaizdo (reverso) failo pavadinimas);
- KJMPM2897(A)-0001.jpg (objekto, sudaryto iš sudedamųjų dalių (ar komplekto dalies) išvestinio *.jpg pilno dydžio vaizdo failo pavadinimas (pirmo lapo averso, arba pirmo skaitmeninio atvaizdo));
- KJMPM2897(A)-0001-min.jpg (objekto, sudaryto iš sudedamųjų dalių (ar komplekto dalies) išvestinio *.jpg 100×100 pix dydžio vaizdo failo pavadinimas (pirmo lapo averso, arba pirmo skaitmeninio atvaizdo));
- KJMPM2897(A)-0001-max.jpg – objekto, sudaryto iš sudedamųjų dalių (ar komplekto dalies) išvestinio *.jpg 500×460 pix dydžio vaizdo failo pavadinimas (pirmo lapo averso, arba pirmo skaitmeninio atvaizdo);
- KJMPM2897(A)-fragm_0001.jpg (objekto iš komplekto, turinčio vieną skaitmeninį atvaizdą, fragmento išvestinio *.jpg pilno dydžio vaizdo failo pavadinimas);
- KJMPM2897(A)-fragm_0001-min.jpg (objekto iš komplekto, turinčio vieną skaitmeninį atvaizdą, fragmento išvestinio *.jpg 100×100 pix dydžio vaizdo failo pavadinimas);
- KJMPM2897(A)-fragm_0001-max.jpg (objekto iš komplekto, turinčio vieną skaitmeninį atvaizdą, fragmento išvestinio *.jpg 500×460 pix dydžio vaizdo failo pavadinimas);
- KJMPM2897(1)-0001-fragm_0001.jpg (objekto, turinčio keletą skaitmeninių atvaizdų (dvipusis dokumentas, žurnalas), fragmento išvestinio *.jpg pilno dydžio vaizdo failo pavadinimas);
- KJMPM2897(1)-0001-fragm_0001-min.jpg (objekto, turinčio keletą skaitmeninių atvaizdų (dvipusis dokumentas, žurnalas), fragmento išvestinio *.jpg 100×100 pix dydžio vaizdo failo pavadinimas);
- KJMPM2897(1)-0001-fragm_0001-max.jpg (objekto, turinčio keletą skaitmeninių atvaizdų (dvipusis dokumentas, žurnalas), fragmento išvestinio *.jpg 500×460 pix dydžio vaizdo failo pavadinimas);

33. Prie visų restauruotų skaitmenintų kultūros paveldo objektų skaitmeninių vaizdų papildomai prieš failo pavardę pridedamas trumpinys „rest“. Jei restauruotą kultūros paveldo objektą iliustruojančių skaitmeninių vaizdų yra daug (tarp jų ir sukurtų restauravimo metu) prie trumpinio „rest“ papildomai pridedamas skaitmenintos nuotraukos eilės numeris iš keturių skaitmenų, pvz., „rest0001“, „rest0002“ ir t. t. Informacinės sistemos duomenų bazėje pateikiamuose kultūros paveldo objekto restauravimo dokumentuose ir kitoje restauravimo dokumentacijoje turi būti nurodytos santrumpų „rest0001“, „rest0002“ ir kt. panašių trumpinių reikšmės.

Skaitmeninių bylų pateikimas naudotojams

34. Visi muziejuje skaitmenintų kultūros paveldo objektų skaitmeninių bylų atsisiuntimo, pakartotinio naudojimo atvejai yra fiksuojami.
35. LIMIS DB saugomos sklaidai skirtos skaitmeninės bylos informacijos naudotojams yra prieinamos be apribojimų ir nemokamai. Kiekvieną tokios skaitmeninės bylos atsiuntimą fiksuoja LIMIS sistema.
36. Asmenys, norintys pakartotiniam naudojimui komerciniais ir nekomerciniais tikslais gauti didelių parametrų (aukštos kokybės) skaitmenines bylas, kol LIMIS sistemoje nėra galimybės jas iš sistemos DB atsisiųsti automatiškai, kartu sudarant sutartį dėl jų panaudojimo, turi per LIMIS sistemą automatiškai arba elektroniniu, paprastu paštu atsiųsti muziejui prašymą pateikti jam reikalingą skaitmeninį turinį. Pareiškime nurodoma, kokiems tikslams šį turinį planuojama panaudoti, ar jas paraiškovas nori gauti mokamai ar nemokamai ir koku būdu (pvz., įrašytą į paraiškovo pateiktą CD / DVD, atsiųstą el. paštu ar kt. būdu). Prašyme pareiškėjas turi pažymėti, kad, gavęs prašomą skaitmeninį turinį, jis, pakartotini šį turinį naudodamas, laikysis muziejaus nurodytų pateikto skaitmeninio turinio pakartotinio naudojimo sąlygų (pvz., paskelbdamas skaitmenines bylas nurodys, kas yra skaitmeninto kultūros paveldo objekto autorius, savininkas, inventorinis numeris, pavadinimas, skaitmeninės bylos autorius, ar galima naudoti objektą edukaciniams tikslams, perdirbti ir kokiomis sąlygomis, ar galima šias bylas naudoti komerciniais tikslais ir kt.). Direktoriui raštu patvirtinus sutikimą dėl didelių parametrų skaitmeninių bylų pateikimo paraiškovui ir nurodžius pateikimo sąlygas (pateikti mokamai ar nemokamai), muziejaus darbuotojai, atsakingi už skaitmeninių bylų pateikimą, paraiškovui jo prašyme ir direktoriaus vizoje nurodytu būdu pateikia skaitmenines bylas kartu informuodami paraiškovą apie skaitmeninės bylos pakartotinio naudojimo sąlygas. Jei iškyla klausimų dėl skaitmeninių bylų pateikimo, jie yra derinami su paraiškovu ir / arba muziejaus specialistais.
37. Direktoriaus vizuoti prašymai dėl skaitmenintų kultūros paveldo objektų skaitmeninių kopijų pateikimo yra numeruojami vientisa didėjančia seka ir segami į muziejaus gaunamų prašymų bylą.
38. Visi skaitmeninių bylų panaudojimo atvejai, kai paraiškovui kultūros paveldo objektų skaitmenines kopijas pateikia muziejus, yra registruojami vieningame muziejaus skaitmeninių bylų panaudojimo registre.
39. Mokestis už skaitmeninių bylų sukūrimą pagal muziejuje patvirtintus kultūros paveldo objektų skaitmeninimo įkainius gali būti imamas tik tuo atveju, jei vykdydamas paraiškovo prašymą, muziejus turėjo kultūros paveldo objektus skaitmeninti neplanine tvarka, t. y. rasti papildomų finansinių ir intelektualinių išteklių skaitmeninėms byloms sukurti ir jei šios skaitmeninės bylos

nėra sukurtos vykdant kultūros paveldo skaitmeninimo projektus, kurių finansavimo sąlygose yra nurodyta, jog projekto vykdymo metu sukurtas skaitmeninis turinys projekto vykdytojo negali būti naudojamas pelnui gauti.

40. Už skaitmenintų kultūros paveldo objektų skaitmeninių bylų pateikimą muziejus iš paraiškovų mokesčio neima.

^[1]Tais atvejais, kai muziejuje skaitmeninant yra kuriami ne tik skaitmeniniai vaizdai, bet ir garso, vaizdo ir kito tipo skaitmeninės bylos, šiuose Nuostatuose yra pateikiami ir kitų kuriamų ir muziejuje saugomų skaitmeninių bylų parametrai.

Parengė LM ISC LIMIS